

Göteborgs kommun
info@educ.goteborg.se

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Angeredsgymnasiet 1
i Göteborgs kommun

Tillsyn i Angeredsgymnasiet 1

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Göteborgs kommun under hösten 2015. Angeredsgymnasiet 1 besöktes av Skolinspektionen mellan den 3 och den 11 november 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Skolverkets officiella statistik för Angeredsgymnasiet 1 visar att av de elever som fick avgångsbetyg vid handels – och administrationsprogrammet läsåret 2013/14 fick 100 procent gymnasieexamen, där motsvarande siffra för riket var 82 procent. Andelen elever som fick grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier finns inte redovisade eftersom elevunderlaget är för litet. Den genomsnittliga betygspoängen var 13,3 poäng vilket är något högre än för riket som är 12,7 poäng.

Vård - och omsorgsprogrammet startade hösten 2015 och av den anledningen finns ingen statistisk angående det programmet på Angeredsgymnasiet 1.

Enligt Göteborgs kommuns egen statistik för Angeredsgymnasiet läsåret 2013/14 fick 31 procent av eleverna på yrkesprogrammen gymnasieexamen och för läsåret 2014/15 fick 22 procent av eleverna gymnasieexamen på yrkesprogrammen. De elever som erhöll yrkesexamen på Angeredsgymnasiet läsåret 2014/15 hade ett betygsmedelvärde på 13,4.

För introduktionsprogrammen finns ingen officiell statistik. Angeredsgymnasiet 1 har inte redovisat några resultat från introduktionsprogrammen.

Resultat av arbetet för trivsel och trygghet

I Skolinspektionens enkät våren 2015 för elev i årskurs 2 på gymnasiet har Angeredsgymnasiet 1 högre indexvärde, 5,4, på området studiero jämfört med Göteborgs kommun, 5,3 men lägre jämfört med samtliga medverkande skolenheter, 5,7. Inom området trygghet har Angeredsgymnasiet 1 samma värde som Göteborgs kommun, 8,2 men lägre jämfört med samtliga medverkande skolenheter, 8,4.

I Angeredsgymnasiets "Verksamhetsplan 2015" redovisas att resultaten från skolans egen enkät har medfört passerkortskontroller, bildandet av elevkåren,

elevaktiviteter, utökade resurser gällande fritidsledare samt ökad tillsyn i korridorer, uppehållsutrymmen och matsal.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

| Område | Typ av ingripande | Senaste datum för redovisning |
|---|-------------------------|-------------------------------|
| 1. Undervisning och lärande | Föreläggande | 2016-05-03 |
| 2. Extra anpassningar och särskilt stöd | Ingen brist konstaterad | |
| 3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten) | Ingen brist konstaterad | |
| 4. Bedömning och betygssättning | Ingen brist konstaterad | |
| 5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling | Ingen brist konstaterad | |
| 6. Förutsättningar för lärande och trygghet | Föreläggande | 2016-05-03 |
| 7. Styrning och utveckling av verksamheten | Föreläggande | 2016-05-03 |
| Ytterligare brister | Föreläggande | 2016-05-03 |

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Det är en svaghet att skolenheten Angeredsgymnasiet 1 inte har ett eget systematiskt kvalitetsarbete. Det innebär att det inte för Angeredsgymnasiet 1 blir synligt vilka utvecklingsåtgärder som är nödvändiga för skolenhetens utveckling, baserat skolenhetens resultat, för att öka elevernas måluppfyllelse. En komponent i ökad måluppfyllelse är att eleverna vid Angeredsgymnasiet 1 får möjlighet att utöva ett reellt inflytande på utbildningen. För att detta ska vara möjligt måste skolan klargöra utbildningens mål, innehåll och arbetsformer för eleverna, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har. De elever som har APL måste få information om vilka moment i utbildningen de ska tillgodogöra sig under sina APL-perioder för att förstå vilket lärande som ska ske under APL men också vad som ska bedömas. Ytterligare områden som måste förbättras för Angeredsgymnasiet 1 är att skolbiblioteket används i undervisningen, att psykolog används i skolenhetens förebyggande och hälsofrämjande arbete samt att beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram hanteras på ett rättssäkert sätt. Ett viktigt redskap för skolenheten att följa upp hur och på vilket sätt alla dessa delar samverkar, för att ge eleverna möjlighet att nå högre måluppfyllelse, är det systematiska kvalitetsarbetet.

Angeredsgymnasiet var vid tillsynstillfället organiserad i fyra skolenheter, kallade Angeredsgymnasiet 1, 2, 3 och 4, för vilka fyra rektorer ansvarar för utbildningen inom var sin skolenhet. Organiseringen av utbildningen bedöms på huvudmannanivå.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 3 maj 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Lärarna ska se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll

*Motivering till bedömning av brist**Rättslig reglering*

Enligt läroplanen ska eleverna fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen och ska tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionens utredning

Elever säger att läraren vet bäst vad de ska läsa. Vidare uppger elever att de inte kan påverka undervisningen och de kan inte heller ge något exempel på hur de skulle kunna påverka undervisningen. Elever uppger att de inte kommit med förslag eller idéer när det gäller undervisningen men att de tror att de skulle kunna det. I årskurs 1, uppger elever att de via klassrådet har påverkat klassrumsregler. Elever i högre årskurser uppger att de hade klassråd i årskurs 1, men att de inte har det nu.

Det finns lärare som vid intervjun säger "vad ska eleverna kunna påverka?". Det finns lärare som säger att det inte är så lätt för eleverna att påverka, men att de försöker fråga eleverna exempelvis vilka redovisningsformer de vill använda. Andra lärare uppger att elever inte har så stora möjligheter att påverka redovisningsformerna. Lärare uppger också att eleverna inte är medvetna om vilka anpassningar som lärarna gör utifrån eleverna och hur mycket det påverkar undervisningen. Enligt lärarna finns det ett kursutvärderingssystem på skolan och några lärare uppger att de gör egna kursutvärderingar.

Enligt rektor finns ett kursutvärderingssystem som införts på skolan efter förra tillsynen och att resultaten av dessa kursutvärderingar används för att rektor ska kunna diskutera kursen med varje enskild lärare. Rektor tror att lärare i olika utsträckning använder dessa kursutvärderingar för att återkoppla till de klasser som gjort utvärdering. Rektor har inte skickat något uppdrag till klassråden om utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att eleverna inte ges möjlighet till ett reellt inflytande över sitt lärande. På skolan har inte lärarna skapat förutsättningar eller arbetat för att alla elever ska få ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen och tillsammans med eleverna planerat och utvärderat undervisningen. Lärarna menar att eleverna påverkar undervisningen indirekt

eftersom de anpassar undervisningen utifrån eleverna, men att eleverna inte är medvetna om detta. Inte heller alla lärare anser att elever kan påverka utbildningens innehåll eller arbetsätt. Klassråd kan vara ett forum att utöva inflytande men detta blir inte möjligt om klassråd inte genomförs i alla klasser. Att elever inte, utifrån ämnets eller kursens ram och med lärares hjälp, får ett reellt inflytande över arbetsätt, arbetsformer och innehåll gör att läroplanens mål inte uppfylls. Därmed saknar elever en möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Psykolog ska delta i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Psykolog deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 277) anges bl.a. följande: Elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv.

Skolinspektionens utredning

Enligt representanter för elevhälsan består elevhälsans arbete mest av att ingripa vid behov för enskilda elever. Elevhälsan har möte en gång i veckan med rektor då de går igenom elevärenden som signalerats till elevhälsan av lärare, pågående ärenden samt de ärenden som ska avslutas. Utifrån detta görs många utredningar av enskilda elever av respektive profession säger elevhälsan. Elevhälsan uppger också att de nu börjat med gemensamma morgonmöten. Detta har enligt elevhälsan resulterat i att de nu i större utsträckning arbetar som grupp och att de i denna grupp bidrar med kompetens från sina professioner. De professioner som ingår i gruppen är skolsköterska, specialpedagog och kurator enligt elevhälsan. Elevhälsan uppger att psykolog inte deltar i dessa möten utan den tid som psykolog har på skolan används till att träffa enskilda elever på förekommen anledning. Det förebyggande arbete som psykolog eventuellt deltar i gäller inte för Angeredsgymnasiet 1 enligt elevhälsan.

Enligt rektorn och elevhälsan finns psykolog på Angeredsgymnasiet fem timmar per vecka och att den tiden är avsatt för Angeredsgymnasiet 1, 2 och 3. Enligt rektor har det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på Angeredsgymnasiet 1 kommit igång i och med att de numera arbetar mer som grupp. Rektor uppger också att de som arbetat med likabehandlingsarbetet inom skolan är rektor och kurator tillsammans med lärare och elever.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att psykolog inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbete vid skolenheten. Eftersom elevhälsans arbete främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande är den psykologiska insatsen en viktig del för att i ett bredare perspektiv ge eleverna möjlighet att klara sina studier. Rektor måste se till att psykolog deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för Angeredsgymnasiet 1.

Skolbibliotek

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteken spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen. Enligt läroplanen är det skolans ansvar att varje elev kan använda bok- och bibliotekskunskap och modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande. Rektors ansvar är att utbildningen utformas så att eleverna, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till handledning och läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bl.a. bibliotek.

Skolinspektionens utredning

Rektor uppger att Angeredsgymnasiet har ett avtal med stadsdelsbiblioteket om att använda det som skolbibliotek och att det på biblioteket finns personal från biblioteket knuten till Angeredsgymnasiet. Stadsdelsbiblioteket ligger granne med Angeredsgymnasiet i samma byggnad. Rektor säger också att biblioteket används av Angeredsgymnasiet men kanske inte på hennes program.

Elever uppger att det inte är vanligt att de använder skolbiblioteket i undervisningen. Eleverna säger att lärare tar med sig den litteratur de behöver

eller att det som de i övrigt behöver finns på Kunskapsportalen eller i deras dator. Elever säger också att de sitter i biblioteket och studerar på egen hand eller spelar schack, men att de inte varit med om att någon lärare använt skolbiblioteket i undervisningen.

Enligt lärare finns det ingen lärare som använder biblioteket i undervisningen nu, men att lärare i svenska tidigare har använt biblioteket i undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att eleverna på Angeredsgymnasiet 1 har tillgång till ett skolbibliotek, men att biblioteket inte ingår i skolenhetens pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Eleverna ges då inte möjlighet att inom ramen för de ämnen de läser lära sig att, med hjälp av ett bibliotek, själva kunna söka och utveckla sina kunskaper.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och

- dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
 - Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp skolenhetens resultat inom gymnasieskolan. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen.
- Det som framkommer vid uppföljningen ska analyseras. Utifrån analysen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektorn ska också planera för och se till att åtgärderna genomförs.
- Rektorn ska se till att uppföljning, beslut om åtgärder och planering för att genomföra dessa dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat.

Skolinspektionens utredning

De dokument som Angeredsgymnasiet 1 har inkommit med till

Skolinspektionen avseende det systematiska kvalitetsarbetet, "*Augustirapport 2015*" och "*Verksamhetsplanering 2015*" är dokument som behandlar Angeredsgymnasiet som helhet. Angeredsgymnasiet består av 4 skolenheter och det går i dessa rapporter inte att utläsa resultat, uppföljningar eller utvecklingsåtgärder specifikt för Angeredsgymnasiet 1. I "*Augustirapport 2015*" finns statistik över resultat, som antalet elever med gymnasieexamen, betygsfördelning och genomsnittligt meritvärde, för de nationella programmen på Angeredsgymnasiet. För introduktionsprogrammen redovisas i "*Augustirapport 2015*" genomströmningen av elever som påbörjade introduktionsprogrammen hösten 2011. Det finns i övrigt inga resultat för introduktionsprogrammen redovisade. Rektor uppger att dessa dokument speglar det som gymnasieområdet begär in. Angeredsgymnasiet får statistik presenterad av förvaltningen och kommenterar sedan denna statistik uppger rektor.

Lärare på introduktionsprogrammen säger att de kontinuerligt utvärderar verksamheten och ägnar en studiedag per termin till detta. Då tittar de på schema, metoder, material och elevgruppen eftersom den förändras hela tiden. Alla protokoll med utvärderingar skickas till rektor. Lärare på de nationella programmen säger att det gjorts många försök till systematiska utvärderingar men att det finns svårigheter när organisationen förändras från år till år. Lärarna uppger också att de detta år gått igenom resultaten i respektive ämne vid ämneskonferenser som gäller för flera enheter på Angeredsgymnasiet. Åtgärder som kommit av detta är bland annat "*Angeredsutmaningen*" men även att alla lärare läser "*Greppa språket*" uppger lärare. Lärare säger att när det gäller utvärderingar av insatserna har de inte så mycket skriftligt men att det sprids muntligt. Lärare säger också att det inte finns någon samlad dokumentation men att det finns protokoll från utvecklingsgruppen som är en gemensam grupp för Angeredsgymnasiet.

Rektor uppger att "*Augustirapport 2015*" samt "*Verksamhetsplanering 2015*" är dokument formulerade efter vad område Centrum begär in för information om verksamheten. Rektor säger att på Angeredsgymnasiet har de ämneskonferenser och utvecklingskonferenser med lärare. Resultaten från utvecklingskonferenserna går till utvecklingsgruppen som kommer med förslag på åtgärder till Angeredsgymnasiets ledningsgrupp enligt rektor. Utvecklingsgruppen har enligt rektor representanter för alla program på Angeredsgymnasiet utom ett. Återkoppling av beslutade åtgärder ges på APT säger rektor och säger vidare att utvärdering sker en gång per år. Utvärderingen sker enligt rektor på ämneskonferenserna och det är en annan rektor på Angeredsgymnasiet som ansvarar för dessa utvärderingar. Inom

Angeredsmodellen har Angeredsgymnasiet undersökt vilka områden skolan behöver utveckla säger rektor. Rektor säger vidare de områden som identifierats, närvaro och formativ bedömning, gäller hela Angeredsgymnasiet.

Enligt rektor följer hon kontinuerligt upp programmen som hör till Angered 1. Programmen har enligt rektor varje år en planerings – och utvärderingsdag. Rektor uppger också att det är svårt att titta på resultat över tid eftersom organisationen byts nästan varje halvår.

Skolinspektionen har tagit del av dokumentationen från de utvärderingsdagar som hölls den 5 juni 2015 för Angeredsgymnasiet 1. Vid den tidpunkten hade Angeredsgymnasiet 1 fyra program: handels-och administrationsprogrammet, ekonomiprogrammet och introduktionsprogrammen: yrkesintroduktion och individuellt alternativ. Dokumentationen från dessa utvärderingsdagar innehåller utvärderingar för respektive program. De finns i denna dokumentation endast uppföljning av resultaten från den regiongemensamma enkät som GR gör. Det finns inte i denna dokumentation några kunskapsresultat redovisade. Utvärdering är dokumenterad utifrån arbetslagen för respektive program. De åtgärder som följs upp är inte kopplade till några resultat för eleverna, exempelvis finns åtgärder gjorda för att minska frånvaron men inga dokumenterade resultat hur utfallet av frånvaron varit eller om det förändrats. Ett annat exempel är att ett av programmen velat reducera antalet F för elever. Det finns beskrivna åtgärder men inte heller här någon dokumentation om hur dessa åtgärder påverkat antalet F. Det finns beskrivet förslag på åtgärder för de olika programmen men det är i denna dokumentation inte tydligt om dessa åtgärder är beslutade för skolenheten.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete specifikt för Angeredsgymnasiet 1. Det kvalitetsarbete som genomförs gäller hela Angeredsgymnasiet. På Angeredsgymnasiet följs kunskapsresultat och resultat av arbetet med trygghet och studiero upp, resultaten analyseras och utifrån dessa beslutas det om utvecklingsåtgärder som dokumenteras. Dock saknas introduktionsprogrammen i det systematiska kvalitetsarbetet för Angeredsgymnasiet. Motsvarande kvalitetsarbete på Angeredsgymnasiet 1 saknas Eftersom rektorn för en skolenhet självständigt ska fatta beslut om sin enhets organisation och fördelning av resurser är ett systematiskt kvalitetsarbete för skolenheten en förutsättning för detta. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ge ett underlag för bedömning av verksamhetens förutsättningar och resultat, vilka kan skilja sig mellan skolenheter, och därmed bilda underlag för prioriteringar och ge förutsättningar för en ökad måluppfyllse. Syftet med ett systematiskt kvalitetsarbete är att det ska leda till

Beslut

2016-02-03
14 (23)

Dnr 43 - 2015:4645

förbättringar och ska för varje skolenhet bestå av en uppföljning av resultat utifrån nationella mål samt planering och genomförande av utvecklingsåtgärder. Det är då väsentligt att det för skolenheten finns en systematisk och lättillgänglig dokumentation av resultat och kvalitetsarbetet. Eftersom Angeredsgymnasiet som helhet och skolenheten Angeredsgymnasiet 1 över tid har förändrats är det viktigt med en systematisk dokumentation för att över tid kunna följa elevernas utveckling mot målen och i detta arbete kunna se om insatta utvecklingsåtgärder ökar elevernas måluppfyllelse.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 3 maj 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

Det arbetsplatsförlagda lärandet överensstämmer inte med författningarnas krav eftersom varken handledare eller elever har kännedom om vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen.

Författningar

16 kap. 16 § skollagen

1 kap. 3 § gymnasieförordningen

4 kap. 12 § gymnasieförordningen

Åtgärder

Rektorn ska se till att elever och handledare på det arbetsplatsförlagda lärandet får information om vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen.

Motivering till bedömning av brist

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen på yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande. Gymnasieförordningen definierar arbetsplatsförlagt lärande som "lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan". Enligt gymnasieförordningen ska arbetsplatsförlagt lärande förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Skolinspektionens utredning

På Angeredsgymnasiet 1 har elever på handels- och administrationsprogrammet APL. Elever på vård- och omsorgsprogrammet gick vid tillsynstillfället sin första termin och hade ännu inte haft APL. Detsamma gällde de lärlingar som antagits på vård- och omsorgsprogrammet.

För vård- och omsorgsprogrammet finns en plan för vilka moment och vilken typ av APL som ska genomföras respektive termin på programmet både för elever på skolförlagd utbildning och lärlingsutbildning.

Av intervjuer med elever på handels – och administrationsprogrammet framgår att de inte känner till vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till det arbetsplatsförlagda lärandet (APL). Elever känner inte till att det är kurser eller moment ur kurser som genomförs på APL. Som exempel på vad de lär sig på APL uppger de bland annat att de lär sig att komma i tid och göra det arbete som vanligtvis genomförs på arbetsplatsen.

En handledare som Skolinspektionen intervjuat uppger sig inte veta vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen. Handledaren uppger att det beror på elevens inställning vilken typ av arbetsuppgifter denne kommer att ges.

Enligt skolans praktiksamordnare är en viktig del av APL att eleverna skaffar sig arbetslivserfarenhet. För elever i högre årskurser har APL bedömts utifrån en av två kurser "Administration – specialisering" eller "Handel – specialisering" enligt praktiksamordnare och rektor.

I ett beslut översänt till Skolinspektionen från rektor anges att för de elever som börjat sina gymnasiestudier hösten 2015 har rektor fattat beslut om att 8 kurser samt gymnasiearbetet på programmet innehåller moment där APL ingår. Det är i detta beslut inte beskrivet vilka moment som ingår.

Enligt elever, praktiksamordnare och rektor får elever från och med hösten 2015 med sig en arbetsjournal där handledaren på APL-platsen kan kryssa i, utifrån färdiga listor, vilka moment eleven genomfört på arbetsplatsen. I de arbetsjournaler som Skolinspektionen tagit del av finns 178 moment i 19 kurser. Enligt praktiksamordnaren är anledningen till detta att APL-platser ser olika ut och handledare på arbetsplatsen kan kryssa i moment utifrån vad arbetsplatsen kan erbjuda. Det är enligt praktiksamordnaren inte ett krav att en arbetsplats ska genomföra alla momenten. Rektor uppger att skolan tagit fram dokument som anger vilka kurser och moment eleverna kan möta under sin praktik.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det är oklart för både elever och handledare vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen. Rektor har visserligen beslutat om vilka kurser och moment som elever kan möta under sin APL-period men detta gör det inte tydligare för elev, lärare eller handledare på APL-platsen vilka moment som ska utföras och bedömas. Eftersom handledare som Skolinspektionen intervjuat inte vet vilket lärande

som ska ske på arbetsplatsen och inte heller eleverna har klart för sig vilka delar av utbildningen som ska genomföras på arbetsplatsen och därmed inte heller hur kunskapsutvecklingen ska bedömas, uppfyller inte skolenheten de krav som ställs angående elevernas APL.

Motivering till val av verktyg

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun en anmärkning. Göteborgs kommun ska senast den 3 maj 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

Visar en utredning att en elev inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Författningar

3 kap. 9 § skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Åtgärder

I de fall en utredning visar att en elev inte behöver särskilt stöd ska rektor fatta ett skriftligt beslut om att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Motivering till bedömning av brist

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan

elevgrupp eller enskilt får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram.

Skolinspektionens utredning

Rektor uppger att för ett tjugotal elever har det gjorts en utredning för särskilt stöd. För arton av dessa elever uppger rektor att hon beslutat om att inte upprätta ett åtgärdsprogram. Dessa beslut finns inte dokumenterade enligt rektor. Rektor har till Skolinspektionen sänt in ett exempel på en mall att använda för sådana beslut. Denna mall uppger rektor dock att hon inte använt.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att det på Angeredsgymnasiet 1 saknas dokumenterade beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Om en utredning av särskilt stöd visar att en elev inte är i behov av särskilt stöd ska rektor fatta ett beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram. Ett beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram ska dokumenteras skriftligt. Skolan behöver dokumentera sina utredningar skriftligt, bland annat eftersom det enligt skollagen är möjligt för elevens vårdnadshavare, samt de elever som har fyllt 16 år, att överklaga ett beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram, liksom innehållet i ett beslutat åtgärdsprogram. Då behöver man kunna gå tillbaka till den enskilda utredningen och se vad som har framkommit och hur skolan har bedömt situationen.

Motivering till val av verktyg

I utredningen har inget annat framkommit än att skolan bedriver ett arbete där särskilt stöd utreds, beslut om åtgärdsprogram fattas och åtgärdsprogram upprättas. Därmed bedöms bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen tilldelas en anmärkning och ska åtgärda bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Beslut

2016-02-03
21 (23)

Dnr 43 - 2015:4645

På Skolinspektionens vägnar



Hans Larson
Enhetschef



Lena Hammersberg
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Angeredsgymnasiet 1

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvartagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Angeredsgymnasiet 1

I Göteborgs kommun är det utbildningsnämnden som fullgör kommunens uppgifter enligt skollagen och andra skolförfattningar gällande skolformen gymnasieskola. Utbildningsförvaltningen utför de uppdrag som utbildningsnämnden beslutar om. Förutom utbildningskansliet, den centrala administrationen, finns inom utbildningsförvaltningen följande verksamheter: vägledningscentrum som samlar studie- och yrkesvägledningen, center för skolutveckling i Göteborgs kommun samt språkcentrum som ger modersmålsstöd, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet. I Göteborgs kommun finns 13 kommunala gymnasieskolor som tillhör något av de tre gymnasieområdena Skånegatan, Centrum eller Lindholmen. De flesta gymnasieskolor är indelade i ett antal skolenheter.

Angeredsgymnasiet är uppdelat i 4 skolenheter och tillhör gymnasieområde Centrum. Varje skolenhet leds av en rektor. Detta beslut rör Angeredsgymnasiet 1. På Angeredsgymnasiet 1 finns handels – och administrationsprogrammet samt vård – och omsorgsprogrammet vilket startade hösten 2015. Inom vård -och omsorgsprogrammet finns även lärlingsutbildning. På skolenheten finns också introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och individuellt alternativ. Vid tidpunkten för tillsynen fanns 121 elever på nationella program och 40 elever på introduktionsprogrammen på Angeredsgymnasiet 1.